

Marthe Bogstad, Kløfta er vinner av Avlingskampen Grovfôr i 2016

Juryen sin begrunnelse

I år har Avlingskampen vært utkjempet mellom melkeprodusenter fra Jæren i Rogaland i sør til Indre Helgeland i Nordland. Og ikke uventet har forholdene for vekst og utvikling variert mye mellom stedene. I Bondebladet i slutten av juli skrev lederen i juryen at været kunne avgjøre Avlingskampen 2016. Han tenkte da mest på at tørke hadde redusert avlingen i første slått for noen av deltakerne. I midten av september laget NLR en prognose for avling av ulike vekster i alle fylker. I Rogaland og i Nord-Trøndelag ble engavlingene anslått til 90 % av et normalår. I Akershus, Østfold og Nordland var avlingene 'normale', mens i Vest-Agder var anslaget 105 %.

I gjennomsnitt for ca. 4.700 prøver i første slått fra hele landet var førehetskonsentrasjonen (FEm/kg ts) 0,82. For andre og tredje slått var tilsvarende tall henholdsvis 0,81 (ca. 3.000 prøver) og 0,83 (330 prøver). Innholdet av protein var ca. 15 % i første og andre slått, og 17 % i tredje slått. For deltakerne i Avlingskampen var kvaliteten bedre enn landsgjennomsnittet. I første slått var førehetskonsentrasjonen 0,91, 0,86 i andre slått og 0,89 i tredje slått i gjennomsnitt for de seks brukene. Proteininnholdet var i middel 17-18 % i alle tre slåttene.

Avlingsnivået var imponerende høyt hos alle deltakerne. I sum for tre slåtter (fire slåtter for én bruker) var middelavlingen 1180 FEM per dekar, med variasjon fra 1053 til 1217 føreheter. Forskjellen mellom de fire beste var bare 14 føreheter. Avlingsnivået var veldig mye høyere enn det ulike avlingsstatistikker viser. Hos Minsås utgjorde første slått bare 22 % av totalavlingen, hos Wenersberg var tilsvarende tall 32 %. De med høyest andel var Reinfjell med 46 % og Haaland med 48 %. Dette gjenspeiler til en viss grad værforholdene. Også med hensyn til fôr kvalitet var det store forskjeller mellom deltakerne og mellom slåttene. Stort sett alle analysene viste god svovelforsyning, men på grunn av høyt innhold av nitrogen, var forholdet mellom nitrogen og svovel noe høyt i flere av prøvene. Også innholdet av kalium i fôret var vel høyt på to av brukene.

Juryen har brukt verktøyet NLR Surfôrtolken til å vurdere fôr kvaliteten. Juryen har også fulgt de oppgitte grenseverdiene for optimalt nivå av en parameter. Analyseresultat som var innenfor ønsket område fikk en positiv verdi i vurderingen, og analyseverdier som falt utenfor dette området ble ikke inkludert i 'poenggivingen'. Parametere som tørrstoff, energi, protein, fiber, sukker og syrer betydde omtrent en tredjedel i vurderingen, innhold og balanse mellom mineraler sto for en tredjedel og avling av føreheter og protein utgjorde den siste tredjedelen. Juryen understreker at valget av vinner er basert på de nevnte parametere, men at en også måtte bruke et visst skjønn.

Juryen begrunner kun sitt valg av vinneren og de andre fem deltakerne blir ikke rangert innbyrdes.

Marthe Bogstad har klart å oppnå et veldig høyt avlingsnivå med god kvalitet. Første slått utgjorde omtrent en tredjedel av totalavlinga. Avlingsnivået var omtrent likt det som Haaland, Wenersberg og Minsås oppnådde. Etter vurdering av alle parameterne var fôr kvaliteten hos Bogstad stort sett bedre enn hos de andre kandidatene, med noen få unntak. Tørrstoffinnholdet i de tre slåttene lå mellom 28 og 33 %, noe som er godt innenfor ønskelig nivå. Første slått var tatt tidlig, med et høyt innhold av energi og protein, men noe lavt sukkerinnhold. I de to andre slåttene var energiinnholdet middels, men de fleste andre parametere viste god kvalitet. Innholdet av kalium var høyere enn ønskelig, særlig i første og tredje slått. Og det førte til for høye verdier av forholdet mellom kalium og summen av kalsium og magnesium, selv om nivået av kalsium og magnesium var tilfredsstillende i alle tre slåtter. Driftsopplegget som Marthe Bogstad og rådgiver Maren Holthe har valgt førte til en imponerende stor produksjon av surfôr med god kvalitet.

Lars Nesheim
NIBIO/NLR

Anders Rognlien
Yara

Tor Lunnan
NIBIO